

การวิเคราะห์ปมขัดแย้งในวรรณกรรมจีนเรื่องซ่งกั๋ง

An Analysis of Conflicts in Chinese Literary 'SONG KANG'

ณานิต วงศ์สุวรรณ¹ / พรพรรณ ทองบัญชาชัย² / รพี สว่างแจ้ง³

Chanit Wongsuwan¹ / Phornphan Thongbanchachai² / Rapee Swangjang³

¹⁻³สาขาภาษาตะวันออก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปทุมธานี 12110, ประเทศไทย

Eastern languages Department, Faculty of Liberal Arts, R University

Pathumthani 12110, Thailand

Corresponding author: chanit_w@mutt.ac.th

Received: November 15, 2022

Revised: January 22, 2023

Accepted: April 28, 2023

Abstract

The literature 'Song Kang' was one of the most valuable literature of Chinese. The literature has interesting plot, especially character's problems revelation. From the 104 conflicts in 'Song Kang', they were categorized into 5 groups as the conflict between human and nature, accounted for 2.88%, the conflict between human and human, accounted for 90.38%, the conflict between human and society, accounted for 0.96%, the conflict between human and supernatural power, accounted for 3.85% and the conflict of mind, accounted for 1.92% respectively. This shown that the conflict between human was the most that occurs.

Key words: Song Kang, Chinese literature, Conflicts

บทคัดย่อ

วรรณกรรมเรื่อง “ชองกั๋ง” เป็นหนึ่งในสี่สุดยอดวรรณกรรมของจีนซึ่งมีกลวิธีการผูกโครงเรื่องที่ น่าติดตาม โดยเฉพาะการสร้างปมขัดแย้งที่ทำให้ผู้อ่านสนใจการคลาญปัญหาของตัวละครในแต่ละคราว การสร้างปมขัดแย้งที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนเรื่องชองกั๋งทั้ง 104 ตัวอย่างนั้น ปรากฏทั้งสิ้น 5 ประเภท โดยแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ร้อยละ 2.88 ความขัดแย้ง ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ร้อยละ 90.38 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ร้อยละ 0.96 ความขัดแย้ง ระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติ ร้อยละ 3.85 และความขัดแย้งทางจิตใจ ร้อยละ 1.92 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าตัวละครมีโอกาสขัดแย้งกับตัวละครด้วยกันมากที่สุด

คำสำคัญ: ชองกั๋ง, วรรณกรรมจีน, ความขัดแย้ง

บทนำ

วรรณกรรมจีนเรื่อง “ชองกั๋ง” (หรือชื่ออย่างเป็นทางการตามสำเนียงจีนกลางว่า “ลุยู่จ้วน”) เป็น วรรณกรรมชิ้นเอกของ ซือโนอัน ซึ่งฉบับแปลของสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ ได้มีคำโปรยไว้ตอน ต้นว่า “อมตะวรรณกรรมจีนที่ยิ่งใหญ่สะท้านโลก ตีเด่นเหนือกว่า “สามก๊ก” เพียงพร้อมไปด้วยความสนุก ถึงใจที่ล้ำลึกในด้านกลศึกทางการเมืองและกลมารยาสาโลย ตลอดจนอุปเท่ห์ที่เล่ห์เหลี่ยมในด้านการชิงดีชิง เด่นของผู้เรื่องปัญญาที่เผ็ดร้อนดุเดือดเราใจยิ่งนัก ซึ่งสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงสันนิษฐาน ว่า “ชองกั๋ง” เป็นหนังสือที่ดีและล้ำค่า จัดเป็นวรรณกรรมชั้นเยี่ยมและประจวบกับผู้แปลมีบรรดาศักดิ์ เป็นถึงสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) ซึ่งนับได้ว่าผลงานในด้านนี้เป็นเพชรอันล้ำค่า จริงๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในด้านของการศึกษาได้เป็นอย่างดีที่สุด และเด่นกว่า “สามก๊ก” อีกด้วย” (Somdet Chaophraya Sri Suriwongse, 1971)

เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นในสมัยปลายราชวงศ์ซ่งในรัชสมัยของจักรพรรดิซ่งฮุยจง (หรือชองฮุยจง) ซึ่งพระองค์ทรงเป็นฮ่องเต้ที่อ่อนแอ ถูกล่อลวงครอบงำโดยขุนนางกังฉินที่มีอิทธิพลมากในสมัยนั้นได้แก่ เกาฉิว (กอเกี้ยว) ถังกวาน (ทองกวน) และไชจิ้ง (ชิวเกีย) จนทำให้ยุคนั้นกลายเป็นยุคกังฉินครองเมือง

ตัวละครเด่นทั้ง 108 คนในวรรณกรรมเรื่องชองกั๋งมีประวัติความเป็นมาคล้ายคลึงกัน คือ ถูก ขุนนางกังฉินแกล้ง กดขี่ข่มเหง เบียดเบียนบีฑา เป็นต้น จนแต่ละคนต้องลี้ภัยออกจากเมืองของตัวเอง แล้ว มารวมตัวกัน ณ เขาเหลียง หรือบึงน้ำเหลียงซาน (เนี่ยชิวเปาะ) เพื่อปราบปรามขุนนางชั่ว

โดยแท้แล้วเหล่าผู้กล้าทั้ง 108 คนนี้คือเทพดาจุติลงมาเกิดเพื่อปราบยุคเข็ญ เมื่อพวกเขาได้มา พบกัน ก็สาบานตัวเป็นพี่น้องกัน ผู้นำคนสำคัญของผู้กล้าแห่งเขาเหลียง คือ ช่งเจียง (หรือชองกั๋ง) ช่งเจียง นั้นได้รับการยกย่องจากชาวยุทธทั้งหลายว่า เป็น “หยาดฝนทันใจ” เนื่องจากเป็นคนที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี และส่งเสริมช่วยเหลือชาวยุทธอย่างไม่เลือกหน้ามาตลอด จนได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าของผู้กล้าทั้ง 108 คน เรื่องราวตอนต้นกล่าวถึงที่มาของตัวละครสำคัญบางตัวว่า เหตุใดถึงได้เข้ามารวมกลุ่มเขาเหลียง ได้ เช่น หลวงจีนหลู่จื่อเชิน (หรือ ลูตซิหม) ลือจิ้น (หรือ ซือจิ้น) หลินซง (หรือ ลิมซง) อูซง (หรือ บู้ซง) หลี่ซุย (หรือ ลีซุย) ช่งเจียง (หรือ ชองกั๋ง) เป็นต้น

เมื่อหากกล่าวถึงยุคราชวงศ์ซ่งซึ่งมีโจรกลุ่มหนึ่งจำนวน 108 คน ชองกั๋งกำลังกันที่เขาเหลียงเพื่อ ปราบปรามขุนนางกังฉิน ภายหลังกษัตริย์ได้นโรทัยกรรมให้และส่งโจรกลุ่มนี้ให้ปราบกับชาติต่างๆ ที่มีกษัตริย์ มารุกรานแผ่นดินจีน รวมไปถึงปราบปรามกบฏทั้งหลายด้วย

กลุ่มผู้กล้าแห่งเขาเสถียรทั้ง 108 คน ต่างสู้รบตามพระบัญชาของอ่องเต้ (ซึ่งแท้จริงแล้วคือคำสั่งของ 'เกาฉิว' ขุนนางผู้โหดชั่ว) ทว่าคนทั้งหมดต่อสู้โดยขาดการวางแผน ทำให้ต้องเสียชีวิตล้มตายกันเป็นอันมาก จน 'ซ่งเจียง' สามารถปราบกบฏทั้งแผ่นดินได้หมด อ่องเต้จึงพระราชทานสุราให้แก่ซ่งเจียง แต่ถูกเกาฉิวลอบวางยาพิษลงในเหล้า ทำให้ซ่งเจียงเสียชีวิต ส่วนผู้กล้าที่เลือกถูกเกาฉิวสังหารที่ละคนจนหมดสิ้น

ภายหลัง 'ซ่งฮุยอ่องเต้' ทรงพระสุบินว่าเหล่าผู้กล้าแห่งเขาเสถียรมารุ่ประณามพระองค์ว่าอ่อนแอ โหดเลวา ขี้ขลาด และหุบเบา เมื่อพระองค์สะดุ้งรู้สึกพระองค์ จึงได้ตั้งศาลเจ้าเพื่อเป็นเครื่องบูชาความกล้าของคนทั้งสิ้นนั้น

วรรณกรรมจีนเรื่องซ่งกั๋งได้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยครั้งแรกโดยสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) เมื่อสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2410 โดยแปลออกมาเป็นหนังสือ 82 เล่มสมุดไทย ตีพิมพ์ครั้งแรกโดยโรงพิมพ์หมอบรัดเลย์ เมื่อ พ.ศ. 2422 เมื่อสมัยรัชกาลที่ 5 โดยใช้ชื่อเรื่องว่า "ซ่งกั๋ง" ตามชื่อตัวละครเอกของเรื่อง

วรรณกรรมจีนเรื่องซ่งกั๋งนับว่าเป็นวรรณกรรมที่โดดเด่นจนถึงได้ว่าเป็นสุดยอดวรรณกรรมจีนจากจำนวนทั้งสิ้น 4 เรื่อง แม้ใช้สำนวนภาษาที่ธรรมดาแต่มีเนื้อหาที่โดดเด่น มีการช้อนกลซ่อนเงื่อน หักมุมวางแผน ก่อให้เกิดปมขัดแย้งอันเป็นการต่อสู้หรือปะทะกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน นอกจากนี้ยังมีการปะทะกันระหว่างมนุษย์กับสิ่งอื่นๆ อีก เช่น อำนาจของธรรมชาติ สังคม (Sujjapun, 1995, p.64) ที่กระตุ้นความสนใจใคร่รู้ของผู้อ่านได้ตลอดเวลา ซึ่งปมขัดแย้งเหล่านี้เองถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของงานวรรณกรรม

องค์ประกอบสำคัญของการศึกษาวรรณกรรมคือ ตัวละคร บทสนทนา ฉาก ข้อคิด และโครงเรื่อง ซึ่งโครงเรื่องนั้นจะต้องประกอบไปด้วยปมขัดแย้งของตัวละครอันเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เรื่องสามารถดำเนินต่อไปได้ ความขัดแย้งส่วนใหญ่จะเกิดกับตัวละครเอกของเรื่องกับตัวละครที่เป็นฝ่ายปฏิปักษ์หรือคู่อริ (Chaisilwattana, 1999, p.112) แต่หากกล่าวโดยละเอียด ปมขัดแย้งจะมีหลายลักษณะ เช่น ปมขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ปมขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ปมขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ ปมขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่าปมขัดแย้งคือแรงสองแรงที่ต่อสู้กัน แรงหนึ่งเป็นแรงของความต้องการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่มีอีกแรงหนึ่งมาขัดขวาง แรงนั้นอาจเป็นอุปสรรคอันอาจเกิดจากบุคคลอื่นหรือเกิดจากตนเองก็ได้ (Manivat, 1972, p.46)

ปมขัดแย้งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เรื่องสามารถดำเนิน ผันแปร หรือคลี่คลายไปในทิศทางต่างๆ ได้อย่างอกรรณ เช่นตอนที่ลูตีซิมพบเข้ากับซ้อจิน แต่จำกันไม่ได้ เกิดมึนงงใจจนต่อสู้กัน ตัวว่า "...คิดแล้วก็ยังไม่เห็นตรงเข้าไปรื้อดวงตาดูว่า ชายผู้นั้นมาแอบอยู่คอยตีชิงเราหรือ มีฝีมือและกำลังเท่าไรก็ออกมาทดลองกันดูเล่น ชายนั้นได้อินก็โกรธถือกระบี่เข้าสู้รบกับหลวงจีนลูตีซิมได้สามสิบเพลงไม่แพ้ชนะกัน..." จนเมื่อถ้ามได้ความว่าเป็นคนที่คุณเคยกันมาแต่ก่อน ทั้งสองจึงหยุดต่อสู้และร่วมเดินทางกันต่อไป

การสร้างปมขัดแย้งให้เห็นเด่นชัดในวรรณกรรมหรือเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์นั้น นับเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินเรื่องหรือการผูกเรื่องให้ดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง จึงถือได้ว่าการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหรือประวัติศาสตร์นั้นหากขาดปมขัดแย้งไปแล้ว วรรณกรรมนั้นก็พลอยขาดรสชาติไปด้วย การศึกษามปมขัดแย้งที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนเรื่องซ่งกั๋งจึงช่วยให้เข้าใจกลวิธีการแต่งและเข้าถึงอรรถรสของวรรณกรรมได้ดียิ่งขึ้น อาจกล่าวได้ว่าปมขัดแย้งเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่องที่จะทำให้เรื่องดำเนินไปได้ ทั้งเป็นตัวช่วยแสดงทิศทางของเรื่องนั้นๆ ด้วย

ดังตัวอย่างเหตุการณ์ที่เฮงจินเห็นซ้อจินกำลังซ้อมเพลงอาวู และกล่าวขึ้นว่า "เพลงอาวูท่านฝึกหัดมาก็ดีอยู่ แต่ยี่สุคนมีฝีมือเข้มแข็งไม่ได้อ ถ้าข้าพเจ้าสั่งสอนแนะนำให้อีกก็คงจะดีขึ้นกว่านี้" จึงทำให้

ชื่อจีนโบราณและทำประลองฝีมือกันกระทั่งชื่อจีนพ่ายต่อเฮงจิน บิดาของชื่อจีนจึงแนะนำให้ค่านับเอาเฮงจินเป็นครูสอนยุทธ

ความโดดเด่นของ “ซ่งก้ง” ที่แม้ใช้ภาษาอย่างธรรมดาที่สุด แต่กลับได้รับยกย่องให้เป็น “สุดยอดวรรณกรรมจีน” จึงต้องมาจากโครงเรื่องและปมขัดแย้งที่เลอเลิศจึงจะทำให้ผู้อ่านนิยมเรื่องนี้ได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะปมขัดแย้งที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนเรื่อง “ซ่งก้ง” (ฉบับแปลภาษาไทย) จำนวนสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค)

ขอบเขตข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. เรื่อง “ซ่งก้ง” ของ สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2561)

2. เรื่อง “ซ่งก้ง” ของ สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (หอพระสมุดวชิรญาณออนไลน์) (ทั้งนี้ เพื่อช่วยตรวจสอบเนื้อความและการสะกดการันต์ของกันและกัน)

ทบทวนวรรณกรรม

Phanomprairat (1999, abstract) ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบสุยหู่จ้วนกับซ่งก้ง” เพื่อเปรียบเทียบสำนวนภาษาระหว่าง “สุยหู่จ้วน” ซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาจีน กับ “ซ่งก้ง” ซึ่งเป็นฉบับแปลภาษาไทย ว่าทั้งสองฉบับนั้นแตกต่างกันอย่างไร พร้อมวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความแตกต่างเหล่านั้นด้วย

ผลการศึกษาพบว่า “ซ่งก้ง” ถ่ายทอดเนื้อหาหลัก ภาพรวม และรายละเอียดต่างๆ ได้ไม่แตกต่างจาก “สุยหู่จ้วน” ซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาจีนมากนัก หากพบว่า “สุยหู่จ้วน” นั้นมีรายละเอียดปลีกย่อยบางประการมากกว่า “ซ่งก้ง” ซึ่งเป็นฉบับแปลภาษาไทย อาจเป็นเพราะข้อจำกัดด้านภาษา ซึ่งสมัยนั้นน่าจะหาผู้สันตติทั้งภาษาจีน (ภาษาต้นทาง) และภาษาไทย (ภาษาปลายทาง) ได้ยาก ผู้วิจัยจึงให้ความเห็นว่าผู้แปลและเรียบเรียงน่าจะมุ่งเน้นเอาเนื้อความ และอรรถรสตามความนิยมของชาวไทย ไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ความสมบูรณ์ของรายละเอียดเนื้อหา

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงอุปสรรคด้านความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณีของสองชาติที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผู้แปลและเรียบเรียงตัดทอนหรือดัดแปลงให้เข้ากับวัฒนธรรมของไทย เพื่อให้ผู้อ่านชาวไทยเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายยิ่งขึ้น

นอกจากอุปสรรคด้านความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณีของสองชาติที่แตกต่างกันแล้ว ผู้วิจัยยังกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างความเป็นมาและวัตถุประสงค์แห่งของวรรณกรรมทั้งสองเรื่องว่า “สุยหู่จ้วน” พัฒนามาจากการเล่าเรื่อง โดยอาศัยข้อมูลของตัวละครและเหตุการณ์ที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ ผสมกับการเขียนบทละครอุปการจนได้ออกมาเป็นงานวรรณกรรมชิ้นเอก ในขณะที่ “ซ่งก้ง” นั้นแปลจากเรื่อง “สุยหู่จ้วน” ที่ยังปรากฏการอธิบายหรือตีความเสริมจากผู้แปลและเรียบเรียง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้สูญหูกวางและช้องกิ่งมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะรายละเอียดที่เกี่ยวกับฉาก นิสัยตัวละครและรูปแบบการเขียน

Thongsai (2013, pp.61-72) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์ความขัดแย้งในวรรณกรรมแปลเรื่อง ทไวไลท์” โดยศึกษาความขัดแย้งในวรรณกรรมเรื่องทไวไลท์ ซึ่งเป็นบทประพันธ์ของ สเตเฟนี ไมเออร์ โดย เจนจิรา เสรีโยธิน เป็นผู้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย

ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมแปลเรื่องทไวไลท์มีความขัดแย้งครบทั้ง 5 ประเภท คือ

1. ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร
2. ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับอำนาจเหนือธรรมชาติ
3. ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับธรรมชาติ
4. ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม
5. ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร

ความขัดแย้งที่ปรากฏมากที่สุดในวรรณกรรมเรื่องทไวไลท์ คือความขัดแย้งประเภทที่ 1 (ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร) ส่วนความขัดแย้งที่ปรากฏรองลงมา คือความขัดแย้งประเภทที่ 5 (ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร) ความขัดแย้งประเภทที่ 3 (ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับธรรมชาติ) ในขณะที่ความขัดแย้งประเภทที่ 2 (ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับอำนาจเหนือธรรมชาติ) และความขัดแย้งประเภทที่ 4 (ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม) ปรากฏน้อยที่สุด

Homfung (2011, p.175) ศึกษาเรื่อง “การแก้ปัญหาความขัดแย้งของตัวละครในบทละครพูดร้อยแก้ว พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว : การวิเคราะห์ด้วยอริยสัจสี่” ผลการศึกษาพบว่าความขัดแย้งที่ปรากฏในบทละครพูดร้อยแก้ว มี 3 ประเภท คือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม และความขัดแย้งภายในใจของตัวละครเอง ส่วนวิธีการแก้ปัญหา มี 5 วิธี (Homfung, 2011, p.176) คือ

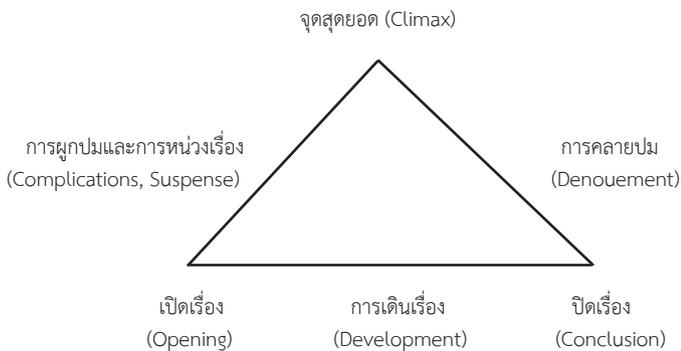
1. การสร้างเหตุการณ์ เช่นเรื่อง ผู้ร้ายแฝง ขมสมกับน้ำยา
2. การเสียสละ เช่นเรื่อง เสียสละ ความดีมีชัย
3. การฟังความคิดเห็นของคนหมู่มาก เช่นเรื่อง ฉวยอำนาจ
4. การใช้อารมณ์ เช่นเรื่อง ฟอกไม่ขาว
5. การใช้ปัญญา เช่นเรื่อง หนังสือ โกงพาง

ทั้งพบว่าการที่ตัวละครจะแก้ไขปัญหาได้สำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าตัวละครหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาพบหรือไม่ หากตัวละครมองไม่พบต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหาย่อมไม่อาจแก้ปัญหาได้ หรือแก้ไขได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น ในทางตรงกันข้ามหากมนุษย์ยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น มองเห็นเหตุที่แท้จริงแห่งปัญหา ย่อมส่งผลให้มนุษย์มีสติพินิจแนวทางการแก้ปัญหาได้ตามทำนองคลองธรรม การแก้ปัญหาได้ตรงกับสาเหตุจึงเป็นการขจัดปัญหาเหล่านั้นให้หมดไป และปัญหาเดิมนั้นจะไม่กลับมาเกิดซ้ำอีก (Homfung, 2011, p.179)

Manlikamas (1979, pp.102-103) ได้กล่าวถึงปมขัดแย้งไว้ว่า “นักเขียนและนักวิจารณ์บางท่านมีความเห็นว่า ถ้าไม่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งแล้วจะถือว่าเรื่องนั้นไม่มีโครงเรื่อง เช่น เรื่องสาวน้อยแสนสวย รวยทรัพย์ มีครอบครัว ได้พบความรักที่บริสุทธิ์ สดชื่น และได้แต่งงานมีความสุขสมบูรณกับชายคนรัก มีชีวิตเป็นสุขตั้งแต่ต้นจนวสานนั้น ไม่ถือว่ามีความขัดแย้ง และนับว่าไม่มีโครงเรื่อง”

ทั้งได้อ้างข้อคิดเห็นของ B.M. Foster ซึ่งกล่าวว่า “พระราชาสันพระชนม์ พระราชินีสันพระชนม์” ไม่ใช่โครงเรื่อง เพราะไม่มีปัญหาหรือความขัดแย้งอย่างใด แต่ถ้า “พระราชาสันพระชนม์ พระราชินีสันพระชนม์ ตามด้วยความสำเร็จพระทัย” จึงจะมีโครงเรื่องเพราะมีความขัดแย้ง การต่อสู้รุนแรงภายในพระทัยของพระราชินี อันเนื่องจากการพลัดพรากจากบุคคลที่รักจนถึงสันพระชนม์ในที่สุด”

Thongsai (2013, pp.61-72) ได้ยกแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของเรื่องสมมติแบบเคลื่อนไหวที่ประกอบกันเข้าเป็นโครงเรื่องในนวนิยายของ เจือ สตะเวทิน ไว้ดังนี้

แผนภาพนี้สามารถอธิบายได้ว่า ตลอดระยะเวลาของการดำเนินเรื่อง จะต้องค่อยๆ ผูกปมขัดแย้งให้ปรากฏขึ้นทีละน้อยๆ จนกระทั่งถึงจุดสุดยอดของเรื่องอันเป็นจุดที่อารมณ์ถูกรวบดึงอย่างที่สุด จากนั้นจึงค่อยๆ คลายปมเพื่อลดความตึงเครียดของปมดังกล่าวลงจนกระทั่งถึงจุดจบของเรื่อง จนอาจกล่าวได้ว่าโครงเรื่องต้องประกอบไปด้วยปมขัดแย้งและพฤติกรรมที่ตัวละครกระทำให้เกิดหรือมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อปมขัดแย้งเหล่านั้น การผูกปมขัดแย้งจึงเป็นส่วนหนึ่งของโครงเรื่องอันมีอรรถกถาที่ไปได้พัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
2. รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมจีนแปลเรื่อง “ซ้องกั๋ง”
3. ศึกษาการสร้างปมขัดแย้งตามค่านิยมของ สายทิพย์ นุกูลกิจ (วรรณกรรมไทยปัจจุบัน) จากนั้นจึงนำมาคำนวณหาค่าร้อยละ โดยจำแนกออกตามประเภทของปมขัดแย้งทั้ง 5 ประเภท
4. วิเคราะห์การสร้างปมขัดแย้งและการคลายปมขัดแย้งที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนแปลเรื่อง “ซ้องกั๋ง” โดยใช้วิธีการพรรณานาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)
5. จัดทำรูปเล่มและเผยแพร่งานวิจัย

ผลการวิจัย

ปมขัดแย้งที่พบในวรรณกรรมจีนเรื่องชองกั๋งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ และความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร (Chalita, 2012, 4) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

Nukulkit (1994, pp.127-128) ได้แบ่งประเภทของปมขัดแย้ง (Conflict) ดังต่อไปนี้

1. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เช่น กับโรคภัยไข้เจ็บ กับภัยธรรมชาติ กับความทุกข์นการ เป็นต้น

2. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เช่น ระหว่างคนดีกับคนชั่ว พ่อแม่กับลูก

3. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม เช่น มนุษย์กับความเชื่อ ค่านิยมของสังคม ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา หรือลัทธิทางการเมือง เป็นต้น

4. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติ เช่น ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า มนุษย์กับชะตากรรม มนุษย์กับอำนาจไสยศาสตร์ หรือสิ่งลึกลับอื่น ๆ เป็นต้น

5. ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในใจของตัวเอง ความขัดแย้งชนิดนี้หมายถึง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวเอง เช่น การต่อสู้ระหว่างมโนธรรมกับอำนาจใฝ่ต่ำในจิตใจ หรือการที่ตัวละครจะต้องเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างความรักกับหน้าที่ เป็นต้น

ผลการศึกษาเป็นดังนี้

1. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนเรื่องชองกั๋ง ปรากฏทั้งสิ้น 3 ตัวอย่าง โดยเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับโรคภัยไข้เจ็บ และภาวะทุกข์ภัยที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปตามหัวเมืองต่างๆ จำนวน 1 ตัวอย่าง และความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่า จำนวน 2 ตัวอย่าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...เมื่อครั้งพระเจ้าซ่งอิงจงฮ่องเต้ครองราชสมบัติ บ้านเมืองไม่มีความสุขเกิดศึกสงคราม เด็กเขมแม่ทัพยกไปปราบปรามเรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่นั้นบ้านเมืองก็เป็นปกติ ครั้นอยู่นานมาแต่บรรดาหัวเมืองทั้งหลายเกิดความไม่สงบราษฎรล้มตายลงเป็นอันมาก ขุนนางข้าราชการแจ้งแล้วก็นำความขึ้นกราบทูล พระเจ้าซ่งอิงจงฮ่องเต้ได้ทราบก็ทรงพระวิตก จึงตรัสสั่งถามขุนนางทั้งปวงว่าราษฎรตามหัวเมืองอดอาหารล้มตายเสียหนักหนาจะคิดประการใด ขุนนางผู้ใหญ่จึงพร้อมใจกันกราบทูลว่า จะต้องตั้งเครื่องบูชาพิธีกรรมบวงสรวง เทพยดา และทำบุญให้ทั่วทั้งพระราชอาณาจักรเห็นจะบำบได้ พระเจ้าซ่งอิงจงฮ่องเต้ได้ทรงฟังก็เห็นด้วย จึงรับสั่งให้เจ้าพนักงานมีหนังสือไปถึงผู้รักษาเมืองทั้งปวงรู้ทั่วกัน ให้ตั้งเครื่องบูชาบวงสรวงเทพยดาทำบุญให้ทาน และวัดในเมืองเหล่านั้นให้หลวงจีนเจ้าวัดประชุมกันสวดมนต์ทุกๆ วัดและคนซึ่งต้องเวรจำอยู่นั้นถ้าโทษเบาบาง ไม่ถึงที่ตายแล้วก็ให้ปล่อยไปเสียเจ้าพนักงานก็ทำหนังสือรับสั่งให้ขุนนางเป็นข้าหลวงถือเอาแยกย้ายกันไปทุกๆ เมือง ผู้รักษาเมืองทั้งหลายทราบความแล้วก็จัดแจงทำบุญและบวงสรวงเทพยดาตามหนังสือรับสั่ง แต่ความใช้นั้นยังไม่สงบ ผู้รักษาเมืองทั้งปวงก็บอกข้าราชการเข้ามาให้เจ้าพนักงานกราบทูลว่า ได้ทำตามหนังสือรับสั่งแล้ว ความไ้ยังไม่สงบข้าพเจ้าปลาอาหารก็ขัดสนเสมออยู่ดังแต่ก่อน...”

(Somdet Chaophraya Sri Suriwongse, 2018, p.15)

ตัวอย่างที่ยกมานี้แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่าง “มนุษย์” คือ ราษฎร เหล่าขุนนางชั้นปกครองทั้งหลาย กับ “ธรรมชาติ” คือโรคภัยและภาวะอดอยาก ดังความว่า “...บรรดาหัวเมืองทั้งหลายเกิดความไข้จนราษฎรล้มตายเป็นอันมาก...ราษฎรตามหัวเมืองอดอาหารล้มตายเป็นอันมาก...”

ภาวะความขัดแย้งนี้ทำให้ราษฎรล้มตายเป็นอันมาก เหลือกว่าอำนาจของมนุษย์คือรัฐบาลของพระเจ้าซ่งยฺยงจ้งจะต้องแก้ไขเยียวยาให้คลี่คลายลงไปได้โดยรวดเร็ว ที่สุดเมื่อเหลือปัญญาแล้วจึงตั้งเครื่องบวงสรวงบูชาท้าวกลับไม่อาจบรรเทาปิดเป่าเหตุเภทภัยเหล่านั้นไปได้เลย

เมื่อเห็นว่าบวงสรวงแก้ภัยวิเศษไปกว่าที่มนุษย์จะสามารถควบคุมได้เองแล้ว ฮวมตงเอี่ยมผู้เป็นขุนนางใหญ่จึงกราบทูลให้เชิญผู้วิเศษมาแก้ไข โดยคาดหมายว่าสิ่งเหนือธรรมชาติอาจควบคุมธรรมชาติได้ดีกว่านั้นมือนมนุษย์ เหตุการณ์เหล่านี้ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อมนุษย์ประสบเหตุร้ายต่างๆ จนถึงจุดที่คิดว่าตนเองไม่อาจแก้ไขเหตุร้ายเหล่านั้นได้แล้ว มนุษย์มักกำหนดทางอื่นๆ เช่น สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหนือธรรมชาติ ไสยศาสตร์ต่างๆ ให้มาช่วยแก้เหล่านั้นแทนตน หรืออาจพิเคราะห์ได้อีกอย่างหนึ่งว่ามนุษย์มักหาที่พึ่งทางใจที่ตนเชื่อเมื่อถึงจุดอัปจนอยู่เสมอ

2. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนเรื่องซ่งกั๋ง ปรากฏทั้งสิ้น 94 ตัวอย่าง โดยเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากอารมณ์ชั่วแค้น การสู้รบ การขัดใจ ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...หลวงจีนตอบว่า ท่านผู้วิเศษกำชับสั่งไว้มิให้ผู้ใดเปิด อังชินจะให้ไขกุญแจ เปิดดูให้ได้ หลวงจีนเจ้าวัดก็อ่อนวอนไว้ไม่ให้เปิด อังชินก็โกรธจึงพูดว่า ถ้าไม่เปิดให้เราดูโดยดีแล้วเรากลับเข้าไปในเมืองหลวงจะกราบทูลพระซ่งยฺยงจ้งองค์ที่ว่า หลวงจีนเจ้าวัดปิดบังเสียไม่ให้เราพบเตยฮุยจึงเขียนชื่อผู้วิเศษแล้วอ้างอวดว่าเป็นผู้วิเศษ มีวิชาขังปิศาจไว้ หลวงจีนเจ้าวัดเห็นอังชินโกรธอ่อนวอนเท่าไรก็หาฟังไม่ ลูกกุญแจจะไขประตูนั้นก็ไม่มีจึงเรียกเอาช่างมาหักกุญแจแกะเลขยันต์ไว้แล้วเปิดประตูเก๋งนั้นออก อังชินกับหลวงจีนเจ้าวัดเข้าไปไม่เห็นมีสิ่งใดในเก๋งมิดนั้น ก็ให้จุดเทียนมาส่องดู เห็นมีศิลาหนึ่งตั้งทับเต้าศิลาอยู่ แต่เต้าศิลานั้นจมดินอยู่ครึ่งตัว อังชินเอาไฟส่องดูที่แผ่นศิลาข้างหน้ามีหนังสืออยู่ไม่มีผู้ใดอ่านออก ช่างหลังแผ่นศิลานั้นมีหนังสือสี่ตัวใจความว่า ถ้าแข่งก็ให้เปิด อังชินเห็นหนังสือสี่ตัวแจ้งความแล้ว จึงพูดกับหลวงจีนว่า ท่านไม่ให้เปิดประตูหนังสือหลังศิลาสี่ตัวนี้มีว่า ถ้าแข่งก็เปิดประตูได้ท่านมาปิดบังไว้ไม่ควรเลย ท่านจงให้ผู้ใดมายกเลิกและเต้านี้ออกเราจะดูว่ามีสิ่งอันใดบ้าง...”

(Somdet Chaophraya Sri Suriwongse, 2018, pp.17-18)

ตัวอย่างที่ยกมานี้แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์คือขุนนางนามว่าอังชินฝ่ายหนึ่งซึ่ง “...อังชินจะให้ไขกุญแจ เปิดดูให้ได้...” กับมนุษย์อีกฝ่ายหนึ่งคือหลวงจีนเจ้าวัด (เจ้าอาวาส) ซึ่ง “...อ่อนวอนไว้ไม่ให้เปิด...” กระทั่ง “...หลวงจีนเจ้าวัดเห็นอังชินโกรธ อ่อนวอนเท่าไรก็หาฟังไม่...” จนอังชินเกิดโทสะ “...จึงเรียกเอาช่างมาหักกุญแจแกะเลขยันต์ไว้แล้วเปิดประตูเก๋งนั้นออก...” ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิสัยมนุษย์ว่าบ่อยครั้งผู้ที่สำพองตนว่ามีอำนาจเหนือกว่ามักบังคับขู่เข็ญให้ผู้ที่มิค่อยอำนาจให้กระทำการต่างๆ ตามความปรารถนาของตน โดยไม่คำนึงถึงระเบียบปฏิบัติหรือจารีตประเพณีใดๆ บางครั้งจึงอาจก่อให้เกิดผลร้ายแรงเกินกว่าจะควบคุม

3. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนเรื่องซ้องกั๋ง ปรากฏเพียง 1 ตัวอย่าง โดยเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากอรุณณ์ฉั่วแล่น การสู้รบ การขัดใจ ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...หลวงจีนเจ้าวัดก็ให้ศิษย์พวงหลวงจีนลูตติซิมไปนอน แล้วศิษย์เหล่านั้นก็มาแจ้งกับอาจารย์ว่าเมื่อเดิมนามวาช้าพเจ้าได้ห้ามท่านไว้แล้ว บัดนี้หลวงจีนลูตติซิมทำให้อื้ออึงวุ่นขึ้นทั้งวัด ผู้คนทั้งหลายก็พากันนินทาได้ ท่านจะให้หลวงจีนลูตติซิมอยู่ในวัดนี้อย่างไรได้ หลวงจีนเจ้าวัดว่าอย่าอื้ออึงไปไหนแก่เตียวอวณงย เศรษฐีเถิด ซึ่งหลวงจีนลูตติซิมนี้มานไปภายหน้า ความรู้วิชาสิ่งใดชานีชานาญก็จะสำเร็จเป็นเซียน เจ้าทั้งหลายอย่าว่าววยเลย ศิษย์เหล่านั้นก็หัวเราะว่า ท่านอาจารย์ช่างเห็น ว่า หลวงจีนลูตติซิมเป็นคนดีไปใด แล้วตัวคนก็ไปที่อยู่...”

(Somdet Chaophraya Sri Suriwongse, 2018, p.42)

ตัวอย่างที่ยกมานี้แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์คือหลวงจีนข้าวัด กับสังคมคือฝ่ายลูกศิษย์ที่ทัดทาน ไม่ให้รับลูตติซิมไว้ในวัด

โดยเหตุการณ์เกิดจากหลวงจีนลูตติซิมเมาสุราอาละวาด วิวาหุทุติกับพระลูกวัดทั้งหลาย จนเจ้าอาวาสต้องเข้ามาห้ามปรามให้หยุดสงบนิ่ง เหล่าพระลูกวัดกล่าวต่อเจ้าอาวาสว่าให้ขับไล่หลวงจีนลูตติซิมไปเสีย ดังว่า “...หลวงจีนลูตติซิมทำให้อื้ออึงวุ่นขึ้นทั้งวัด ผู้คนทั้งหลายก็พากันนินทาได้ ท่านจะให้หลวงจีนลูตติซิมอยู่ในวัดนี้อย่างไรได้...” แต่เจ้าอาวาสกล่าวยกเหตุผลนานา คือ ต้องเห็นแก่หน้าของเศรษฐีเตียวอวณงย ทั้งภายหน้าโน้นหลวงจีนลูตติซิมนี้จะสำเร็จเป็นเซียนอีกด้วย ดังว่า “...เห็นแก่เตียวอวณงย เศรษฐีเถิด ซึ่งหลวงจีนลูตติซิมนี้มานไปภายหน้าความรู้วิชาสิ่งใดชานีชานาญก็จะสำเร็จเป็นเซียน...” ซึ่งเหล่าพระลูกวัดไม่เชื่อว่าพระครูคืออย่างหลวงจีนลูตติซิมจะกลายเป็นเซียนขึ้นมาได้

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมดังตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นความขัดแย้งที่เห็นได้อย่างเด่นชัด ด้วยสองฝ่ายขัดแย้งกันด้วยปมปัญหาเดียวกันคือหลวงจีนลูตติซิม ในขณะที่เจ้าอาวาสต้องการให้ที่พำนักแก่หลวงจีนลูตติซิมต่อไป แต่เหล่าพระลูกวัดไม่เห็นด้วยกับเจ้าอาวาส จนเหลือวิสัยที่เจ้าอาวาสจะชักนำให้เชื่อฟัง

ภายหลังเจ้าอาวาสจึงเรียกหลวงจีนลูตติซิมมาว่ากล่าวและให้หลบไปพักอาศัยแต่เพียงลำพัง จึงเป็นเหตุให้หลวงจีนลูตติซิมสามารถเข้าไปเที่ยวเตร่ในตลาดได้โดยไม่มีพระรูปอื่นมาคอยสนใจโยตี จนกระทั่งหลวงจีนลูตติซิมได้พบช่างตีเหล็กฝีมือดีจึงว่าจ้างให้ตีไม้เท้าและง้าวอย่างละสิ่งเพื่อเป็นอาวุธคู่มือ

4. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติ

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาติที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนเรื่องซ้องกั๋ง ปรากฏทั้งสิ้น 4 ตัวอย่าง โดยเป็นความขัดแย้งกับเทพดาและปีศาจร้าย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ตำบลไซเคยซึ่งนั้นเดิมปีศาจร้ายผู้คนเดินทางไปมาริมแม่น้ำ ปีศาจก็จับตัวโยนลงในแม่น้ำตายเสียเป็นอันมาก ราษฎรชาวบ้านไซเคยซึ่งมีความวิตกไม่รู้ที่จะแก้ไขประการใด มีหลวงจีนรูปหนึ่งไปบอกชาวบ้านไซเคยซึ่งว่า ให้เอาศิลาเสียมาก่อเป็นพระปรางค์ไว้ริมฝั่งข้างเบื้องคหนึ่ง ซึ่งปีศาจที่ทำร้ายแก่ผู้คนก็หนีไปอยู่ข้างฝั่งตั้งเคยยั้งสิ้น ชาวบ้านไซเคยซึ่งได้ฟังก็ยินดีจึงเอาศิลาเสียก่อก่อเป็นพระปรางค์ตั้งอยู่ริมฝั่งตามคำ

หลวงจีนว่า ปิตาจก็ห็นข้ามพามาทำอันตรายแก่ชาวบ้านดังเคยซึ่งตายอยู่เนื่องๆ...”

(Somdet Chaophraya Sri Suriwongse, 2018, p.14)

ตัวอย่างที่ยกมานี้แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์คือราษฎรบ้านไซเคยซึ่ง กับอำนาจเหนือธรรมชาติคือปิตาจที่คอยทำร้ายผู้คน ด้วยว่าแต่เดิมนั้น “...ตำบลไซเคยซึ่งนั้นเดิมปิตาจคร่าผู้คนเดินทางไปมาริมแม่น้ำ ปิตาจก็จับตัวโยนลงในแม่น้ำตายเสียเป็นอันมาก...” ทำให้ฝ่ายมนุษย์คือ “...ราษฎรชาวบ้านไซเคยซึ่งมีความวิตกไม่รู้ที่จะแก้ไขประการใด...” จนมีหลวงจีนรูปหนึ่งหาทางแก้ไขโดยให้เอาศิลาเขี้ยวมาก่อเป็นพระปรางค์ไว้ฝั่งไซเคยซึ่ง ปิตาจหวาดกลัวจึงหนีไปอยู่ฝั่งต้งเคยซึ่งเสียจนสิ้น

ความขัดแย้งกับอำนาจเหนือธรรมชาตินี้ จัดเป็นความขัดแย้งตามความเชื่อหรือมโนคติของสังคมสมัยนั้น หรือแม้กระทั่งสมัยปัจจุบันก็อาจเกิดมโนคติตามความเชื่อแต่ปรากฏได้เช่นเดียวกัน หรืออาจเรียกว่าตราบไตที่มีมนุษย์ตราบนั่นย่อมเกิดความขัดแย้งต่ออำนาจเหนือธรรมชาติอันเกิดจากมโนคติของมนุษย์ได้ทุกยุคทุกสมัย

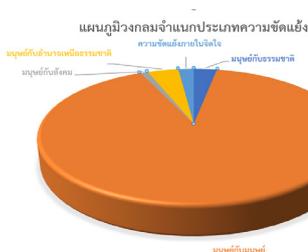
5. ความขัดแย้งภายในหรือความขัดแย้งทางจิตใจ

ความขัดแย้งภายในหรือความขัดแย้งทางจิตใจของมนุษย์ในวรรณกรรมจีนเรื่องซ้องกั๋ง ปรากฏทั้งสิ้น 2 ตัวอย่าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ครั้นไปถึงโรงขายเครื่องยาริมสะพานกิมเสียงก็ยกเอาหนังสือไปส่งให้ตั้งเจียงสี่อรับหนังสือฝึกฝีมือก่อนอ่านมีความว่า หนังสือลิวซีก่วนพวกพ้องมีมาให้ช่วยอุปถัมภ์กอกิวด้วยตั้งเจียงสี่อจึงคิดว่ากอกิวนี้เป็นคนไม่มีกตัญญูจะอยู่กับเราเห็นจะไม่ได้ นานไปก็จะพาบุตรหลานเราเชือนแซเสียไป ครั้นจะไม่รับกอกิวไว้ก็เกรงใจลิวซีก่วนจ่าจะต้องรับไว้แล้วจึงค่อยผ่อนผันต่อไป คิดแล้วก็เชิญกอกิวเข้าไปข้างใน จัดโต๊ะและสุรามาล้างกันแล้ว กอกิวอยู่กับตั้งเจียงสี่อได้สิบวัน ตั้งเจียงสี่อก็คิดอุบายหยิบเอาเสื้อกางเกงใหม่ออกมาให้กอกิว แล้วพูดว่าเราก้หากินเล็กน้อยพอเลี้ยงบุตรภรรยา ซึ่งท่านจะมากอยู่กับเรานั้นไม่มีผลประโยชน์สิ่งใดเลยและตัวท่านก็ประกอบไปด้วยสติปัญญาและมีมือควรจะทำราชการให้มีชื่อเสียงปรากฏไว้ในแผ่นดิน เรามิพวกพ้องเป็นขุนนางอยู่คนหนึ่ง จะเขียนหนังสือไปฝากฝังเจ้าไว้จะได้ทำราชการนานไปข้างหน้าชื่อเสียงจะได้ปรากฏกับเขาบ้าง เจ้าจะเห็นประการใด กอกิวได้ฟังก็ตั้งใจจึงว่าท่านสงเคราะห์ข้าพเจ้าตั้งนั้นแล้ว ถ้าข้าพเจ้าได้มีได้มีพระคุณเลย ตั้งเจียงสี่อก็ส่งเสื้อกางเกงกับหนังสือให้กอกิวแล้วจัดคนใช้ไปส่ง กอกิวรับหนังสือ เสื้อกางเกง คำนับลาไปกับคนใช้ของตั้งเจียงสี่อ ครั้นถึงบ้านหักสี่อขุนนางฝ่ายบุน คนใช้ก็พากอกิวเข้าไปคานับ ส่งหนังสือให้หักสี่อแล้วคนใช้ก็กลับไป หักสี่อขุนนางฝ่ายบุนรับหนังสือฝึกฝีมือก่อนอ่านแจ้งความว่าหนังสือของตั้งเจียงสี่อ มีมาฝากฝังให้ช่วยท่านบำรุงกอกิว หักสี่อจึงคิดว่า กอกิวคนนี้มีหลักแหล่งเป็นแต่เที่ยวประจบประแจงพอได้เลี้ยงชีวิตเท่านั้น ซึ่งเราจะเลี้ยงท่านบำรุงไว้ก็เห็นไม่มีประโยชน์สิ่งใดเลย ครั้นจะไม่รับไว้ก็คิดถึงตั้งเจียงสี่อด้วยเป็นคนรักใคร่ชอบอธมาสยกันมาแต่ก่อนจะต้องรับไว้แล้วจึงค่อยผ่อนผันต่อไปคิดแล้วก็เรียกกอกิวเข้าไปข้างในจัดที่ให้พักอยู่พอสมควรครั้นรุ่งขึ้นเข้าหักสี่อสั่งให้บ่าวไพร่หาข้าวปลาอาหารมาเลี้ยงกอกิวกินแล้ว หักสี่อจึงพูดกับกอกิวว่าเจ้าจะมากอยู่กับเรานี้ก็ไม่มีราชการสิ่งใด เรามิเพื่อนขุนนางอยู่คนหนึ่งพอจะพูดจาฝากฝังกันได้ เราจะมีหนังสือให้ถือไปถึงเฮงจินเค่งฮู่ม้า เป็นน้องเขยของพระเจ้าซ้องเตียดจง

3.85)

5. ความขัดแย้งภายในจิตใจ ปรากฏ 2 ตัวอย่าง (หรือคิดเป็นร้อยละ 1.92) สามารถสรุปเป็นกราฟได้ดังนี้

ตามข้อมูลที่ปรากฏนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีโอกาสขัดแย้งกับบุคคลแวดล้อม หรือบุคคลที่ตนต้องปฏิสัมพันธ์ด้วยมากที่สุด ความกระทบกระทั่งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์นั้นมักเกิดจากอารมณ์ชั่ววูบ ขาดสติยั้งคิด ตามด้วยการสู้รบ การขัดป้าประสงค์ การวางกลอุบาย การลักเอาอำนาจ ส่วนปมแต่อดีต การปกป้องพวกพ้อง และการหักหลังนั้นปรากฏในวรรณกรรมจีนเรื่องชองกั๋ง

ความขัดแย้งต่างๆ เหล่านี้ ทำให้ตัวละครที่มีที่มาที่ไปแตกต่างกัน ถิ่นกำเนิดต่างไกลกัน แต่เหตุการณ์ต่างๆ ล้วนแต่ชักนำให้ตัวละครทั้งหมดมาพบเจอและอาศัยอยู่ร่วมกันที่เขาเหลียงซาน เมื่อประสมกับเข้าอุดมการณ์ที่ทุกคนต้องการปราบเหล่าข้าราชการกังฉิน และช่วยเหลือชาวบ้านให้พ้นพ้นจากความทุกข์ยากลำเค็ญ ล้วนมีผลต่อการดำเนินเรื่องไปจนตลอด ทั้งการผูกปม และการคลายปมด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อเอาตัวให้รอดจากสถานการณ์ทั้งหลายที่บีบคั้น มีทั้งสำเร็จบ้าง ไม่สำเร็จบ้าง ทว่าล้วนแต่สร้างให้เนื้อหามีอรรถรสชวนติดตามไปจนจบ

สำหรับความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับอำนาจเหนือธรรมชาตินั้นมักเกิดจากอำนาจไสยเวทย์มนตร์ดำ ของวิเศษ ภูตผีปีศาจ หรือเทวดารักษาเป็นสำคัญ อันสะท้อนความเชื่อของมนุษย์ถึงสิ่งลึกลับที่ยังคงมีอยู่ทุกยุคทุกสมัย แต่ดูเหมือนว่าความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและ ความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเองอาจไม่ใช่จุดมุ่งเน้นของผู้ประพันธ์วรรณกรรมเรื่องดังกล่าว จึงปรากฏอยู่ในเรื่องเพียงน้อยตัวอย่าง

ส่วนความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมนั้นปรากฏเห็นได้ชัดเจนเพียงครั้งเดียว ตอนที่เจ้าอาวาส ออกตัวปกป้องหลวงจีนลูตีซิม ในขณะที่เหล่าภิกษุทั้งวัดกลับต้องการขับไล่หลวงจีนลูตีซิมออกไปให้พ้นจากอาวาส

เราจึงอาจสรุปได้ว่ากิเลสอันดำมืดในจิตใจของมนุษย์นี้แหละที่กระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์ให้แสวงหาสิ่งต่างๆ เข้าหาตัวเอง เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันมากเข้าจึงต้องช่วงชิงสิ่งที่ดีตน “แสวงหา” จนทำให้เกิดปมขัดแย้ง อาจทำให้ทะเลาะวิวาทพมเถียงกัน ลงไม้ลงมือ ฆ่าฟันกัน หรืออาจก่อให้เกิดสงครามได้อย่างไม่ยากเย็นนัก

ปมขัดแย้งอันเป็นแรงกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์ที่ผูกกันเป็นเงื่อนปมอย่างไม่รู้จบนี้เอง ที่จะสร้างความน่าสนใจใคร่รู้ของวรรณกรรมตั้งแต่ละเรื่อง ดัง Jitjumnong (1997, P.98) ได้กล่าวไว้ว่า “พฤติกรรมของตัวละครและเหตุการณ์มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น (ในตัวละคร ระหว่างตัวละคร หรือตัวละครกับสิ่งอื่นฯ) นั้นหมายความว่าทำให้เกิดปมปัญหาขึ้น ผู้เขียนจะต้องแสดงให้เห็นว่าปมปัญหาหรือความขัดแย้งนั้นมาจากสาเหตุใดและคลี่คลายไปอย่างไร”

ปมขัดแย้งเหล่านี้จึงส่งผลต่อการดำเนินเรื่อง สร้างแรงขับหรือความเปลี่ยนแปลงให้เกิดแก่ตัวละคร บางครั้งเหมือนจะร้ายกลับกลายเป็นดี บางครั้งเหมือนจะดีแต่กลับกลายเป็นร้าย เป็นวิถีชีวิตที่ ผกผัน สมจริง ทำให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องด้วยความ “ตื่นเต้น” ได้จนตลอดทั้งเรื่อง รวมถึงมีตัวละครใหม่ๆ เข้ามามีบทบาทหรือส่งผลกระทบต่อตัวละครตัวอื่นได้ตลอดเวลา

นอกจากนี้วรรณกรรมจีนเรื่องซ่งกั๋งยังสอดแทรกคติธรรม แง่คิดในการดำเนินชีวิต การกล้าต่อสู้ กับความอยุติธรรมไว้แทบตลอดทั้งเรื่อง จึงนับได้ว่าเป็นวรรณกรรมที่ให้ความรู้และสร้างความองกามทาง ปัญญาได้อย่างแยบคาย ดังนั้น แม้สำนวนภาษาจะไม่ล้าลึก แต่เนื้อหากลับโดดเด่น ตื่นเต้น ขวนติดตาม จึงทำให้วรรณกรรมจีนเรื่องซ่งกั๋งได้รับยกย่องให้เป็นสุดยอดของวรรณกรรมจีนอย่างไร้ข้อกังขา

References

- Chaisilwattana, Y. (1999). **Introduction of Literature**. Bangkok : Thammasat University. (In Thai)
- Chalita, 2012. An analysis of the Conflict appearing in the 2010, Short Story of Chor Karaket. in **Liberal Arts Review**, 7 (13). (In Thai) (pp.1-13)
- Homfung, C. (2011). **The problem solving of characters' conflict in prose plays of King Rama VI : the analysis based on the four noble truths** (Master's thesis). Silpakorn University, Bangkok. (In Thai)
- Jitjumnong, D. (1997). **Values and Distinctive Characters of Thai Literature in the Early Rattanakosin**. Bangkok : Thammasat University. (In Thai)
- Manivat, V. (1972). **The face of the author**. Bangkok : Kawna Press. (In Thai)
- Manlikamas, K. (1979). **Literary Criticism**. Bangkok : Ramkhamhaeng University Press. (In Thai)
- Nukulkit, S. (1994). **Literary Criticism**. Faculty of Education Srinakarinwirot University. (In Thai)
- Phanomprairat, A. (1999). **A comparison of Shui Hu Zhuan and Song Kang** (Master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai)

Somdet Chaophraya Sri Suriwongse. (2018). **Song Kang**. Bangkok : Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (In Thai)

Somdet Chaophraya Sri Suriwongse. (1971). **Song Kang**. Thonburi : SilpaBannakan. (In Thai)

Sujjapun, R. (1995). **literature review**. Bangkok : Nabaanwannagum. (In Thai)

Thongsai, A. (2013). An Analysis of Conflicts in The Literary Translation, Twilight. **Journal of Humanities Naresuan University**, 10 (1). (In Thai) (pp.61-72)